

Стартова конференція міжнародного проєкту PROTECT: Реагування на пандемію та оперативна тактика для посиленого стримування та відстеження

28-29 серпня 2025 року в місті Ужгород, у конференц-залі готелю «Прага», відбулася Стартова конференція проєкту PROTECT – «Реагування на пандемію та оперативна тактика для посиленого стримування та відстеження» (Номер проєкту: HUSKROUA/23/RI/2.1/011), що реалізується за фінансової підтримки Програми Interreg IV-A NEXT Угорщина–Словаччина–Румунія–Україна 2021–2027.

Проєкт PROTECT спрямований на посилення готовності систем громадського здоров'я до реагування на інфекційні захворювання, зокрема зоонозні, шляхом вдосконалення механізмів спостереження, стримування та транскордонної співпраці. Ініціатива відповідає стратегічній меті програми — сприяти регіональній взаємодії у сфері охорони здоров'я та біобезпеки.

Партнери проєкту: Головний партнер: Закарпатська регіональна державна лабораторія Держпродспоживслужби (Україна), Партнер 1: ГО «Центр європейських ініціатив» (Україна), Партнер 2: Східна асоціація охорони культури та навколишнього середовища (Угорщина), Партнер 3: Регіональна Агенція Інновацій (Словаччина), Партнер 4: Управління санітарної, ветеринарної та харчової безпеки, повіт Сату-Маре (Румунія), Партнер 5: Адміністративно-територіальна одиниця повіту Сату-Маре (Румунія).

Програма конференції включає вітальні слова представників партнерських організацій та дипломатичних установ, презентації партнерів проєкту з України, Словаччини, Румунії та Угорщини, тематичні доповіді експертів у сфері епідеміології та ветеринарної медицини, дискусії щодо сучасних викликів і рішень у сфері охорони здоров'я та лабораторної безпеки, прес-конференцію, а також робочу зустріч партнерів.

У конференції взяли участь представники державних установ, міжнародних партнерських організацій, регіональних лабораторій, науковці, експерти з епідеміології та ветеринарної медицини. Захід проходив у гібридному форматі — з можливістю онлайн-підключення через платформу Zoom.

Вітальні слова та стратегічні виступи

Учасників стартової конференції проєкту PROTECT привітали представники державних установ України, міжнародні партнери з Румунії, Словаччини та Угорщини, а також координатори проєкту, серед них: **Олег Осіян - Перший заступник голови Держпродспоживслужби України, Іван Брензович - Заступник начальника головного управління Держпродспоживслужби в Закарпатській області, Олександр Малімон - Директор Закарпатської регіональної державної лабораторії, представники Закарпатської обласної державної адміністрації, Олеся Трагнюк - представниця бренч-офісу програми Interreg VI-A NEXT Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна 2021-2027 у Закарпатській області, Наталія Носа-Пилипенко - Голова правління ГО «Центр Європейських Ініціатив», Нікелас**

Думута - виконавчий директор Управління санітарної, ветеринарної та харчової безпеки Сату-Маре (Румунія), Крістіна Штерн - координатор проєкту, Адміністративно-територіальна одиниця повіту Сату-Маре (Румунія), Петер Герго Юхас - Президент Східної асоціації охорони культури та навколишнього середовища (Угорщина), Володимир Глебо - Директор Регіональної агенції інновацій (Словаччина).

У своїх промовах вони наголосили на важливості транскордонної координації у сфері ветеринарного та санітарного контролю, особливо в умовах зростаючих біологічних загроз. Спікери окреслили роль регіональних лабораторій у ранньому виявленні інфекцій, презентували технічні можливості установ, зокрема нові методи ПЛР-діагностики, та підкреслили, що проєкт PROTECT є прикладом ефективного використання європейських інструментів для зміцнення громадського здоров'я. Окрему увагу було приділено важливості громадської участі, прозорості та комунікації в реалізації проєкту. Представники партнерських організацій поділилися досвідом транскордонного моніторингу зоонозів, інтеграції ветеринарних служб у систему реагування, а також окреслили адміністративні механізми підтримки ініціативи на рівні повітів. У виступах також прозвучали акценти на екологічному вимірі біобезпеки, культурній адаптації комунікаційних стратегій та інноваційних цифрових рішеннях для мобільного моніторингу.

Презентації партнерів

Партнери з України, Румунії, Словаччини та Угорщини виступили зі своїми презентаціями, представивши бачення реалізації проєкту, зокрема: **Сергій Кепенач - Закарпатська регіональна державна лабораторія Держпродспоживслужби, Наталія Носа-Пилипенко – ГО «Центр Європейських Ініціатив», Нікеласе Думута - Управління санітарної, ветеринарної та харчової безпеки Сату-Маре (Румунія), Істрауан Лакріма Камелія - Адміністративно-територіальна одиниця повіту Сату-Маре, (Румунія), Петер Герго Юхас – Східна асоціація охорони культури та навколишнього середовища (Угорщина), Володимир Глебо – Регіональна агенція інновацій (Словаччина).**

Під час своїх виступів вони розповіли про нові протоколи біозахисту, які впроваджуються в Закарпатській лабораторії, та плани з розширення мережі спостереження. Були представлені комунікаційні завдання проєкту, що включає мультимовні матеріали, інтерактивні платформи та залучення молоді. Партнери поділилися досвідом Румунії та Угорщини у боротьбі з африканською чумою свиней і роллю міжлабораторного обміну даними, презентували завдання онлайн-модулю для навчання ветеринарних фахівців у прикордонних регіонах, кейсу з екологічного моніторингу як складової біобезпеки, а також продемонстрували проговорили прототип мобільного додатку для збору польових даних про інфекційні спалахи.

Тематичні доповіді

У другій частині конференції з тематичними презентаціями виступили провідні експерти: **Борис Стегній — доктор ветеринарних наук, професор, академік НААН України, заслужений діяч науки і техніки України, представник Національного наукового центру «Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини», Ігор Раховський — Директор Івано-Франківської регіональної державної лабораторії Держпродспоживслужби, Альона Брагін — Директор Чернівецької регіональної державної лабораторії, Анна Жиденко — В.о. директора Львівської регіональної державної лабораторії, Володимир Коцюбинський — Директор Волинської регіональної державної лабораторії, Володимир Стибель — Директор Державного науково-дослідного контрольного інституту ветеринарних препаратів та кормових добавок, а також Наталія Король — незалежна експертка проєкту.**

У своїх виступах експерти окреслили наукові основи зоонозних ризиків та наголосили на важливості інтеграції ветеринарної і медичної систем. Було презентовано досвід Івано-Франківської лабораторії у реагуванні на інфекційні хвороби та нові підходи до тестування, результати моніторингу харчових патогенів, а також виклики у кадровому забезпеченні лабораторій і можливі шляхи їх вирішення. Окремо було окреслено перспективи створення єдиної платформи для контролю ветеринарних препаратів, а також підтверджено важливість етичної комунікації та довіри у сфері біобезпеки.

Учасники конференції обговорили сучасні виклики у сфері епідеміології, лабораторної безпеки, транскордонного реагування на біологічні загрози, а також перспективи інтеграції нових технологій у моніторинг та стримування інфекцій. Після обіду відбувся

візит до Закарпатської регіональної державної лабораторії, де учасники мали змогу ознайомитися з технічними можливостями установи та продовжити дискусії в робочих групах.

Стартова конференція проекту PROTECT стала важливою платформою для налагодження партнерських зв'язків, обміну досвідом та формування спільного бачення щодо зміцнення регіональної готовності до біологічних загроз. Учасники підтвердили свою готовність до активної співпраці та реалізації запланованих заходів у межах проекту.

Прес-центр Асоціації МАІРР